

Domovská stránka>Podanie na súd>Právna pomoc

Právna pomoc

Slovensko

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účasti na veci a na konaní.

Ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát.

V konaní o dedičstve platí odmenu notára a jeho hotové výdavky dedič, ktorý nadobudol dedičstvo, ktoré nie je predĺžené, ak je niekoľko dedičov, platia tieto trovy podľa vzájomného pomeru čistej hodnoty ich dedičských podielov. V ostatných prípadoch platí tieto trovy štát.

2 Čo presne je právna pomoc?

Tento pojem vymedzuje zákon číslo 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona číslo 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona číslo 8/2005 Z. z. (ďalej len „citovaný zákon“) v § 4 písm. a) takto: „*právnu pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.*“

Viac informácií nájdete na stránke [Centra právnej pomoci](#) dostupnej aj v [anglickom jazyku](#).

3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?

Centrum právnej pomoci poskytuje predbežné konzultácie.

Predbežnú konzultáciu môže využiť každá fyzická osoba. Predmetom predbežnej konzultácie je:

- vysvetlenie podmienok na poskytnutie právnej pomoci,
- základná právna rada,
- upozornenie na nebezpečenstvo zmeškania lehoty v konkrétnom prípade,
- pomoc pri vyplňaní žiadosti o poskytnutie právnej pomoci.

Predbežná konzultácia je poskytovaná v jednej právnej veci, len jedenkrát a to v trvaní maximálne jednej hodiny. Za poskytnutie jednej predbežnej konzultácie sa podľa zákona platí poplatok vo výške 4,50 Eur.

Za podmienok ustanovených citovaným zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám, v cezhraničných sporoch iba fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu (ide o členské štáty Európskej únie, okrem Dánska).

Oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorej bol po preukázaní splnenia podmienok podľa § 6 citovaného zákona priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci právoplatným rozhodnutím Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“).

Zahraničnou oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky ustanovené citovaným zákonom na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore a tento nárok jej bol priznaný právoplatným rozhodnutím centra.

Tuzemskou oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a žiada o poskytnutie právnej pomoci v inom členskom štáte, v ktorom príslušný súd koná o cezhraničnom spore.

Na poskytnutie právnej pomoci má fyzická osoba nárok, ak spĺňa súčasne tieto tri podmienky (Tieto podmienky musí fyzická osoba spĺňať vo vnútroštátnych sporoch, netýka sa konania o oddelení fyzických osôb.):

a) nachádza sa v stave materiálnej núdze, t. j. je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima (alebo nepresahuje 1,6 násobok sumy životného minima v prípade poskytnutia právnej pomoci s finančnou spoluúčasťou podľa podmienok ustanovených v zákone) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom (doklady potvrdzujúce príjem nemôžu byť staršie ako 3 mesiace)

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu,

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ustanovenej osobitným zákonom (neplatí pre spory, kde sa nedá určiť hodnota sporu – napr. úprava práv a povinností k maloletým deťom).

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Podľa citovaného zákona možno získať právnu pomoc v občianskoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaniach o oddelení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (tzv. „vnútroštátne spory“).

V cezhraničných sporoch sa právna pomoc podľa citovaného zákona poskytuje v občianskoprávných veciach, rodinnoprávných veciach a v obchodnoprávných veciach. v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, v konaní o zaistení žiadateľa, v konaní o udelenie azylu a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Centrum právnej pomoci nemá pôsobnosť v trestnom práve.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Áno, ak žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci, pričom však musí preukázať hrozbu zmeškania konkrétnej lehoty. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosti sú dostupné na webovom sídle [Centra právnej pomoci](#) alebo v každej kancelárii centra.

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Musia to byť doklady, preukazujúce skutočnosti uvedené v žiadosti, ďalej doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze (tieto nesmú byť staršie ako tri mesiace).

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

V kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého, prechodného prípadne obvyklého pobytu žiadateľa. Viac informácií na [Centrum právnej pomoci](#).

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

O priznaní právnej pomoci rozhoduje centrum v lehote 30 dní (60 dní v prípade cezhraničnej žiadosti) od doručenia žiadosti, ktoré sa zasiela poštou do vlastných rúk alebo elektronicke so zaručeným elektronickým podpisom do aktivovanej elektronickej schránky žiadateľa.

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Žiadateľ musí na výzvu centra uzavrieť dohodu o poskytovaní právnej pomoci priamo s centrom alebo s určeným advokátom a udeliť plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci centru alebo určenému advokátovi najneskôr do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na bezplatné poskytnutie právnej pomoci.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

V rozhodnutí, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, centrum určí advokáta, právnika centra alebo mediátora na zastupovanie oprávnenej osoby pred súdom alebo v mediálnom konaní, ak je to potrebné na ochranu jej záujmov.

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Rozhodnutím centra sa priznáva buď nárok na poskytnutie právnej pomoci v celom rozsahu, s finančnou spoluúčasťou v rozsahu 20% trov právneho zastúpenia alebo sa nárok na priznanie právnej pomoci nepriznáva.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Neuplatňuje sa.

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Áno, právna pomoc sa poskytuje aj v konaní o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch a v konaní o výkon rozhodnutia.

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Áno, právna pomoc môže byť odňatá aj pred právoplatným ukončením konania. Podmienky odňatia poskytovania právnej pomoci upravuje citovaný zákon v § 14:

Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci:

- ak oprávnená osoba neposkytuje centru alebo určenému advokátovi potrebnú súčinnosť,
- ak sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zmenia príjmové a majetkové pomery oprávnenej osoby a tá už ďalej nespĺňa podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. a) na trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci,
- ďalej ak oprávnená osoba do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s určeným advokátom dohodu alebo neudelí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi,
- ďalej ak vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov,
- a napokon ak oprávnená osoba nevyhovie výzve podľa § 13 ods. 3 (ide o výzvu centra voči oprávnenej osobe, aby preukázala skutočnosti preukazujúce trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do ôsmich dní od doručenia výzvy).

16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

V prípade, že bolo konanie zastavené na základe Správneho poriadku (napríklad z dôvodu nedoloženia požadovaných dokladov) v administratívnom konaní je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia.

V prípade, že bolo konanie, resp. žiadosť o poskytnutie právnej pomoci nepriznaná na základe zákona č. 327/2005 Z.z. v platnom znení (napríklad z dôvodu, že sa jedná o zrejmu bezúspešnosť alebo žiadateľ nespĺňa príjem) je možné dané rozhodnutie napadnúť na súde v rámci správneho súdnictva podaním správnej žaloby v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia.

Rozhodnutie o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci musí obsahovať, okrem náležitostí podľa osobitného predpisu (týmto osobitným predpisom je zákon číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov), aj poučenie, že ak sa zmenia príjmové a majetkové pomery žiadateľa žiadateľ môže opätovne podať v tej istej veci žiadosť až po uplynutí šiestich mesiacov od vydania rozhodnutia.

17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?

Vo všeobecnosti podanie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci nemá za následok prerušenie plynutia premlčacej doby. Jedinou výnimkou je lehota na podanie žaloby v prípade správneho súdnictva. V prípade ak žalobca pred podaním žaloby požiada Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta podľa osobitného predpisu, od podania takejto žiadosti do právoplatného rozhodnutia o nej neplynú lehoty ustanovené na podanie žaloby na správny súd. Centrum má možnosť v prípade hrozby zmeškania lehoty, pričom žiadosť nebola podaná v zjavnej časovej tiesni (posledný deň lehoty), rozhodnúť o Predbežnom poskytnutí nároku na právnu pomoc na konkrétny procesný úkon (napríklad podanie žalobného návrhu, účasť na pojednávaní a podobne) aj pred samotným posúdením žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, a to aj opakovane pre rozličné procesné úkony, za predpokladu, že je možné presne identifikovať konanie a právo, ktorému hrozí premlčanie ako aj podklady, dôkazy predložené alebo označené v žiadosti takýto procesný úkon umožňujú. Centrum má zároveň podľa zákona možnosť dodatočného vyúčtovania trov vo výške určenej osobitným predpisom, ak sa po posúdení podmienok na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci zistí, že žiadateľ nespĺňa podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Posledná aktualizácia: 26/06/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.